

Zprávy / Reports

AntropoWeb při Katedře antropologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (2002–2011)

AnthropoWeb by Department of Anthropology of the
Faculty of Philosophy and Arts of the University
of West Bohemia at Plzeň (2002–2011)

PETR TŮMA

*Katedra antropologie Fakulty filozofické
Západočeské univerzity v Plzni,
Sedláčkova 15, 306 14 Plzeň*

AntropoWeb, provozovaný při Katedře antropologie Fakulty filozofické Západočeské univerzity v Plzni (KSA FF ZČU), je jedním z prvních a zároveň nejdéle a trvale fungujících společensko-vědních internetových portálů v České republice. Tematicky se zaměřuje na sociální a kulturní antropologii, ale i jí blízké a příbuzné obory (biologickou antropologii, archeologii, politickou vědu, sociologii, filosofii, religionistiku, historii, etnografii atd.) s cílem rozvíjet tyto disciplíny a být fórem pro zprostředkování nejaktuálnějších informací a poznatků v těchto oborech.

Počátky AntropoWebu sahají do roku 2002, kdy Lukáš Lenk a Michal Svoboda založili webové stránky (www.antropoweb.cz, ISSN 1801-8793), jež měly sloužit k zpřístupnění antropologických novinek, událostí a studijních materiálů ostatním studentům tehdejší Katedry antropologie. Díky intenzivní činnosti této dvojice a podpoře ze strany některých pracovníků Katedry antropologie se činnost AntropoWebu rychle rozšířila a záhy přesáhla rámec studentského informačního portálu. Provoz portálu a všech souvisejících aktivit nicméně i v pozdějších letech vždy zajišťovali výhradně studenti. Kromě informací o knižních novinkách odborné literatury, připravovaných konferencích a přednáškách, rozsáhlé databáze českých a zahraničních antropologických organizací, pracovišť a periodik začal AntropoWeb pořádat vlastní aktivity za účelem zvýšení motivace studentů antropologie a rozšíření jejich obzorů nad rámec přednášek, které se stávaly místem jejich setkávání na odborné půdě.

V roce 2011 tak například proběhla v pořadí již 7. mezinárodní studentská vědecká konference AntropoWebu. Na těchto každoročních konferencích mohou studenti antropologie a příbuzných oborů prezentovat výstupy ze svých bakalářských a diplomových prací a jejich starší kolegové výsledky vlastních výzkumů. Zároveň je konference AntropoWebu ve střeoevropském kontextu unikátním prostorem pro setkávání nejmladší generace studentů společensko-vědních oborů nejen z České republiky, Slovenska, ale i jejich kolegů z Polska, Ukrajiny či Velké Británie a USA.

Kromě organizace konference jsou v rámci přednáškového cyklu „Hosté AntropoWebu“ do Plzně zváni přední čeští i zahraniční badatelé z oblasti sociokulturní antropologie a příbuzných disciplín, kteří tak mohou plzeňské studenty obohatit o další poznatky nad běžný rámec výuky. V posledních letech tak na půdě plzeňské fakulty vystoupili mimo jiné prof. Josef Kandert, prof. Zdeněk Salzmann, prof. Stanislav Komárek či RNDr. Hana Eliášová, ze zahraničních přednášejících pak například prof. James Boster (University of Connecticut) či dr. Kris Kovarovic (Durham University).

V neposlední řadě AntropoWeb vydává vlastní recenzovaný vědecký časopis – *AntropoWebzin* (ISSN 1801-8807) – který vytváří prostor pro publikaci původních odborných textů, diskuzí a recenzí nejnovější odborné literatury. AntropoWebzin se od prvního čísla v roce 2005 hlásí k principům Open Access, tedy volného přístupu k vědeckým informacím, je volně šířený a v elektronické době vychází třikrát do roka. Časopis je přitom zařazen na seznam odborných recenzovaných neimpaktovaných periodik v České republice, zároveň AntropoWebzin zahájil v roce 2011 proces evaluace v několika mezinárodních currentových databázích odborných časopisů. Zatím poslední novinkou v činnosti AntropoWebu je jeho Filmový klub, kde jsou studentům promítány klasické i recentní filmy s etnografickou a antropologickou tematikou. V souvislosti s etnografickým filmem pak ve spolupráci s organizátory mezinárodní přehlídky etnografických filmů Antropofest pořádá v Plzni AntropoWeb „Ozvěny Antropofestu“, kde jsou promítány vybrané filmy z hlavního programu Antropofestu. Kromě vlastní činnosti organizační, recenzní, propagační a osvětové AntropoWeb spolupracuje na přípravě vědeckých projektů, výzkumů či konferencí s celou řadou partnerů jako je organizace Tady a teď či Člověk v tísní nebo Etnologický ústav AV ČR, v.v.i. V kooperaci se stejnojmenným občan-

ským sdružením (AntropoWeb, o.s.) se připravuje též vydávání vlastní knižní řady opět postavené na principech Open Access.

V současné době redakci AntropoWebu tvoří čtveřice studentů magisterského studia KSA a KFI FF ZČU – Pavla Hrdličková, Pavlína Chánová, Zuzana Trávníčková a Petr Tůma. Nicméně generační obměna je u studentského projektu neodvolatelná a nejspíše na konci roku 2012 se AntropoWebu ujme již třetí generace redaktorů AntropoWebu (Radek Světlík, Kateřina Sváčková a Roman Hošek), kteří budou, doufejme, pokračovat v dosavadní úspěšné činnosti a AntropoWeb bude i nadále zdrojem aktuálních informací a prostorem pro publikování nejen pro začínající badatele, ale i jejich zkušenější kolegy z řad antropologů, etnologů, historiků, sociologů a řady dalších oborů.

Za redakci AntropoWebu,
Petr Tůma

Darwinovo centrum, Londýn

Darwin Centre, London

VERONIKA HANUŠOVÁ

Ústav antropologie Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity, Viničná 5, 603 00 Brno

Přírodopisné muzeum v Londýně otevřelo 15. září roku 2009 expozici v nové budově Darwinova centra. Toto centrum je na první pohled zajímavé především po architektonické stránce. Jedná se o jakési prodloužení staré výstavní viktoriánské budovy muzea z roku 1862. Tato moderní futuristická stavba má tvar obrovského vajíčka či kukly (Cocoonu) postavené na vrchol. Stavbu projektovala dánská architektonická kancelář C F Møller, která je nejstarší a největší architektonickou kanceláří ve Skandinávii. Celá budova centra má 8 podlaží a je dlouhá 65 metrů. Vznikala víc jak dva roky, stála 78 milionů liber a je největším rozšířením muzea od jeho otevření v roce 1881.

Ovšem nejen zvláštní architektura Darwinova centra je zajímavá. Interiér stavby totiž skýtá unikátní expozici, která se věnuje Darwinově evoluční teorii. Nachází se zde 17 milionů exemplářů hmyzu a 3 miliony rostlin. Celá expozice je uspořádána v souladu s evoluční teorií od nejstarších organismů až po člověka. Ve spirálovitě konstruovaných chodbách je možné prohlédnout si za sklem staré exempláře herbářů (včetně původních herbářů Charlese Darwina), ale také si v nich listovat prostřednictvím dotykových monitorů, které jsou umístěny před exponáty. Na každém kroku je patrný důraz, jež je kladen na interaktivitu. Nachází se zde desítky počítačů, obrazovek, dále stěna (35 m čtverečních) věnovaná změně klimatu, která nastiňuje důsledky oteplování atmosféry. Expozice se navíc snaží přiblížit návštěvníkům genetický

výzkum. Snad nejzajímavějšími částmi centra jsou prosklené laboratoře, kde je možné sledovat vědce při jejich badatelské činnosti. Přírodopisné muzeum je totiž současně vědeckým pracovištěm a jen v Darwinově centru pracuje přes dvě stě vědců.

Celé centrum s expozicemi je konstruováno tak, aby vtáhlo návštěvníka do „hry“. Jedná se o velký krok v rámci popularizace vědy a vědecké práce a nabízí také pohled do dvou zcela odlišných architektonických staveb z různých časových a historických epoch, které jsou spolu propojeny v jedno. Dalo by se říct, že Darwinovo centrum je moderní pokus o aktivnější zapojení široké veřejnosti do světa vědy.

Umělec, který i vystavuje:

Libor Balák – výstava *Cesta do pravěku*

Prácheňské muzeum v Písku (1. 6. až 29. 7. 2012)

BARBORA PŮTOVÁ

Katedra teorie kultury (kulturologie) a Ústav pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, Celetná 20, 110 00 Praha 1

Vystoupit ze zjetí tradičních představ o lidské prehistorii umožňuje cesta do pravěku, přesněji *Cesta do pravěku s obrazy Libora Baláka* – výstava, probíhající od 1. června do 29. července 2012 v Prácheňském muzeu v Písku. Pro Balákovu uměleckou tvorbu, věnovanou rekonstrukci zmizelého světa lidské prehistorie, je charakteristická jeho snaha vymanit vědeckou ilustraci z dobových stereotypů a paradigmat a nově interpretovat současné poznatky archeologie a paleoantropologie. Malby Libora Baláka svojí imaginativní poetikou a specifickým autorským rukopisem ožívují prehistorické artefakty, stimulují fantazii diváků a originálním způsobem je uvádějí do světa dávné minulosti. Balákovy obrazy, z nichž budou prostřednictvím reprodukcí na výstavě prezentová-

Libor Balák. Komparace neolitické plastiky Venuše ze Sřelice a reálného ženského těla. Akvarel, 2006–2007, cca 55x37cm.

na jak starší, tak i zcela nová díla, jsou unikátní dokladem spojení vědce a umělce, usilujícího o autentické a srozumí-

telné sdělení archeologických poznatků laické i odborné veřejnosti. Pozornost si zaslouží zejména obrazy, zachycující neolitické venuše nalezené v prehistorických lokalitách jižní Moravy. Na těchto plátnech Balák dokázal vytvořit prostřednictvím komparace neolitických plastik venuší a reálných ženských těl sugestivní iluzi o ztraceném pravěkém světě. Vhodným doplňkem posilujícím působivost výtvarných rekonstrukcí jsou repliky archeologických artefaktů, například meče z doby bronzové s pochvou a řemenem. Výstava je vhodně provázána s literaturou v internetové expozici obrazů Antropark, již Balák založil v roce 2005 a kontinuálně ji rozšiřuje o nové obrazy i odborné texty. Umělecké rekonstrukce Libora Baláka, oživující paleolitické a raně středověké kultury, jsou součástí zahraničních výstav a odborných publikací nebo učebnic. Z tohoto hlediska je výstava *Cesta do pravěku s obrazy Libora Baláka* v Prácheňském muzeu v Písku jedinečnou příležitostí poznat komplexní profil tohoto originálního umělce, který patří k předním reprezentantům české umělecké rekonstrukce lidské minulosti.

